

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

§§ 1-5

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Anden behandling af lovforslag nr. L 87:

Forslag til lov om ændring af lov om folkekirkens økonomi.

Af kirkeministeren (Torben Rechendorff).

(Fremsat 6/11 91. Første behandling 12/11 91. Betænkning 25/3 92).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

§§ 1 og 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til

tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

7) Forespørgsel nr. F 21:

Forespørgsel til energiministeren:

»Hvad kan ministeren oplyse om efterforskningsaktiviteterne og produktionen af kulbrinter i de danske dele af Nordsøen?«

Af Kim Behnke (FP) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 31/1 92. Fremme af forespørgslen vedtaget 6/2 92).

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Af praktiske grunde skal jeg oplyse, at afstemningen om eventuel motiveret dagsorden først vil finde sted tirsdag den 7. april.

Begrundelse

Kim Behnke (FP):

Efterforskningen i og produktionen fra den danske del af Nordsøen har i de senere år antaget et så betydeligt omfang, at vi med glæde kan konstatere, at den danske selvforsyningsgrad er blevet ganske betydelig. Vi kan med glæde konstatere, at hvert år sparer den danske betalingsbalance valuta i størrelsesordenen 5 mia. kr., dels fordi vi har en egenproduktion fra Nordsøen, og dels fordi vi sælger produkter fra Nordsøen. Et så væsentligt bidrag til den danske samfundsøkonomi er det selvfølgelig vigtigt at Folketinget også interesserer sig for, og derfor har vi fundet anledning til at rejse denne forespørgselsdebat.

Jeg skal allerede her i motivationen bebude, at også spørgsmålet om, hvordan man behandler de interessenter, de koncessionshavere, der er i Nordsøen, vil være en del af det emneområde, vi ønsker behandlet ved denne forespørgsel. Men vi har formuleret forespørgslen så bredt, som tilfældet er, fordi vi ønsker alle aspekter omkring efterforskningen og produktionen af kulbrinter i Nordsøen belyst, og det håber vi at vi her på denne torsdag kan få en fornuftig debat om.

Besvarelse

Energiministeren (Anne Birgitte Lundholt):

Produktionen af olie og gas i 1991 blev den største nogen sinde. Samtidig blev reserveerne forøget. Oliereserveerne vurderes nu til at være 22 pct. større end sidste år og naturgasreserveerne 17 pct. større. Det skyldes først og fremmest de omtalte udbygningsplaner for Dan og Gorm, som forøger den indvindelige del af olien og gassen i felterne.

I 1991 oversteg olie- og gasproduktionen fra Nordsøen set under ét det danske forbrug af olie og gas. De forøgede reserver betyder, at den nuværende olieproduktion vil kunne opretholdes i de næste 27 år. De øgede reserver betyder, at der på kort sigt kan forventes en olieproduktion på over 9 millioner m³ om året, mens der på lidt længere sigt er mulighed for, at produktionen kan øges yderligere til 10-11 millioner m³. Det er mere end det nuværende danske olieforbrug på 9,6 millioner m³.

Det høje aktivitetsniveau for udbygningen af felterne i Nordsøen, som i 1991 omfattede investeringer for over 2 mia. kr., har en gunstig indvirkning på samfundsøkonomien, herunder beskæftigelsen. Umiddelbart giver investeringerne en forringelse af betalingsbalancen på grund af importindholdet, men på længere sigt har de en yderst gunstig effekt på betalingsbalancen. Samlet har indvindingen af olie og gas en positiv effekt. Olie- og gasproduktionen skønnes i 1991 at have forbedret betalingsbalancen løbende poster med 3,6 mia. kr.

Jeg vil i øvrigt henvise særligt interesserede til Energistyrelsens årlige redegørelse vedrørende Danmarks olie- og gasproduktion sidste år. Redegørelsen blev udsendt i sidste uge. I redegørelsen findes meget detaljerede oplysninger om status og perspektiver, og jeg vil derfor i dag holde mig til at omtale de overordnede linjer i olie- og gasaktiviteterne.

Jeg finder, at udviklingen inden for efterforskning og produktion af olie og naturgas på dansk område er overordentlig tilfredsstillende. Det er imidlertid nødvendigt for også på længere sigt at kunne opretholde de positive virkninger af en væsentlig dansk egenproduktion af olie og gas, at der skabes grundlag for en stadig forøgelse af de tilgængelige danske olie- og naturgasreserver. Denne reservetilvækst kan ske dels i form af øget indvinding fra de allerede kendte forekomster, dels i form af nye fund.

Efterforskningsaktiviteterne er i øjeblikket på et relativt højt niveau. Efterforskningsforpligtelserne, der indgår i koncessionerne fra de to første udbudsrunder, er efterhånden ved at være gennemført. Antallet af efterforskningsboringer forventes imidlertid at stige væsentligt i 1992. Det skyldes bl.a., at boreforpligtelserne fra tredje udbudsrunder koncessioner nu begynder at gøre sig gældende. Der er ved boringerne afsluttet i 1991 gjort tre nye fund. Alle fund er gjort i Centralgravsområdet, hvor også alle nuværende felter findes.

Mens der således fortsat er et betydeligt potentiale for efterforskningen i den danske del af Centralgravsområdet, må det konstateres, at efterforskningen uden for Centralgraven har været begrænset og endnu ikke har givet afgørende resultater. Det overvejes derfor, hvilke ændringer i udbuds- og tildelingsmåde der i højere grad kan tiltrække efterforskningsinvesteringer i disse mere risikobetonede områder.

I 1991 blev de to nye olie-felter Dagmar og Kraka sat i produktion. Samtidig er der gennemført nye udbygningsprojekter for samtlige de fem gamle felter. I løbet af året er der fremlagt nye, omfattende projekter for videreudbygningen af Dan og Gorm. Udbygningerne har til formål at øge den del af olien i forekomsterne, som kan indvindes. Dette gennemføres ved at øge antallet af boringer og injicere vand i reservoiret for at opretholde trykket. Ud over disse meget omfattende udbygninger, som indebærer investeringer på flere milliarder kroner, er der fremlagt udbygningsplaner for de mindre felter Gert og Elly samt en revideret plan for det lille felt Nils.

I den forbindelse er det tilfredsstillende at se, hvordan en betydelig indsats navnlig fra DUC's side for at fremme nye indvindingsteknologier nu begynder at give resultater. Indvindingen fra de danske kalkfelter foretages i stigende omfang med de såkaldte vandrette brønde. Vandrette brønde er mere effektive ved indvinding fra de forholdsvis tæt beliggende danske felter. Antallet af disse brønde vil blive øget betydeligt i de kommende år. Den nyeste teknologi, som muliggør boring af lange, vandrette brønde, har fået stor betydning for dansk olieproduktion. Operatørerne for DUC, Mærsk Olie og Gas, har i 1991 etableret nogle af de hidtil længste vandrette boringer i verden. Danmark er således absolut i front

[Energiministeren]

med den nyeste teknologi inden for olie- og gasindvinding.

A. P. Møller ansøgte i juni sidste år om godkendelse af en revideret udbygningsplan for de nordlige felter i den danske del af Nordsøen. Det drejer sig om felterne Harald, Svend, Valdemar og Roar. Der er tidligere godkendt udbygningsplaner for disse felter. Den reviderede plan ville have betydet en fremrykning af olieproduktionen fra felterne, mens sikkerheden for gasforsyningen til DONG fortsat ville have været tilfredsstillende. Den reviderede plan var muliggjort af anvendelse af ny teknologi. I stedet for at afvente etableringen af et behandlingsanlæg i det nordlige område skulle produktionen af olie og gas fra felterne transporteres gennem en 84 km lang multifaserørledning til det eksisterende behandlingsanlæg på Thyrafeltet. Der er ikke tidligere etableret multifaserørledninger over så lange strækninger.

Ansøgningen blev myndighedsbehandlet på sædvanlig vis og var derefter genstand for langvarige politiske forhandlinger i kredsen af partier bag undergrundsloven. Godkendelsen af udbygningsplanen blev meddelt den 21. januar i år, men som bekendt trak A. P. Møller ansøgningen tilbage. Det betyder, at udbygningen af de nordlige felter nu foregår efter den udbygningsplan, som blev godkendt i 1990.

Forespørgslen angår ganske vist Nordsøen, men jeg synes også, at der bør gives en kort orientering om den såkaldte Løgumklosterrunde. Den 3. december 1991 åbnede Energiministeriet for ansøgninger fra olieselskaberne til en tilladelse for et område omkring Løgumkloster. Baggrunden for denne særrunde var som bekendt et fund, der blev gjort i 1981, men som ikke lod sig udnytte kommercielt dengang. Området blev derfor tilbageleveret til staten i 1985. Ved ansøgningsfristens udløb den 3. marts i år havde Energiministeriet modtaget ansøgninger fra tre selskaber, RWE-DEA, Ruhrgas og Denerco. Energiministeriet er i færd med at vurdere ansøgningerne sammen med Energistyrelsen og DOPAS. Resultatet af vurderingen vil blive forelagt Folketingets Enerkipolitiske Udvalg efter undergrundslovens § 6, stk. 1, og det forventes, at denne forelæggelse vil kunne finde sted om kort tid.

For på længere sigt at kunne opretholde et passende højt niveau for efterforskningsaktivi-

teterne på dansk område er det nødvendigt fortsat at kunne tiltrække risikovillig kapital fra olieselskaberne. Det kræver, at vilkårene for efterforskning og produktion i Danmark også fremover er konkurrencedygtige i forhold til vilkårene i de andre lande, som olieselskaberne alternativt ville kunne vælge at investere deres efterforskningsmidler i. Konkurrencen om at tiltrække efterforskning er blevet skærpet i de seneste år, dels fordi olieselskaberne på grund af de relativt lave oliepriser har færre investeringsmidler til rådighed, dels fordi en række lande, som tidligere var lukkede for de private olieselskaber, bl.a. det tidligere USSR og de østeuropæiske lande, nu er ved at åbne for udenlandske selskaber.

Jeg vil ikke i denne sammenhæng komme nærmere ind på kulbrinteskatten. Som bekendt sidder der under Skatteministeriet et udvalg, der er ved at udarbejde en redegørelse for, hvorledes denne skat hidtil har virket. Udvalget foretager i den forbindelse en vurdering af beskattningen af indvindingen af kulbrinter i Danmark sammenholdt med vilkårene i udlandet, og dette udvalgsarbejde forventer vi er afsluttet i løbet af foråret.

Behovet for en justering af koncessionspolitikken og vilkårene for nye tilladelser er desuden en følge af den udvikling, som er i gang i EF, og som er en naturlig følge af etableringen af det indre marked på energiområdet. Kommissionen har fremlagt direktivforslag, der sigter mod en liberalisering af produktion, transmission og salg af el samt transmission og salg af naturgas. Kommissionen har desuden varslet et forslag til direktiv med sigte på liberalisering af vilkårene for efterforskning og produktion af kulbrinter, det såkaldte koncessionsdirektiv. Der foreligger således endnu ikke et officielt forslag, men af oplysninger om Kommissionens foreløbige overvejelser fremgår det, at forslaget må forventes at få konsekvenser for Danmark på flere punkter.

I overensstemmelse med den danske holdning til etablering af det indre energimarked har Danmark hidtil i forbindelse med uformelle kontakter med Kommissionen stillet sig positivt over for vedtagelsen af et koncessionsdirektiv, som bl.a. gennemfører gennemsigtige og ikkediskriminerende regler for koncessionsgivning på olie- og gasområdet.

[Energiministeren]

Derimod har Danmark taget afstand fra overvejelser om væsentlige indskrænkninger i reglerne om statsdeltagelse, om salgs- og købspligter vedrørende olie og gas, om rørledningspligter samt om at give disse indskrænkninger tilbagevirkende kraft. I forhandlingerne om et officielt forslag fra Kommissionen vil regeringen fortsat arbejde for at sikre væsentlige danske interesser, herunder statsdeltagelse og opretholdelse af vilkårene i eksisterende tilladelser.

Jeg er selvfølgelig under alle omstændigheder indstillet på at holde Folketinget orienteret om sagen, og herudover vil Markedsudvalget både naturnødvendigt og naturligvis blive inddraget via den sædvanlige markedsudvalgsprocedure.

Det er endnu alt for tidligt at sige noget om, hvornår det vil være hensigtsmæssigt at afholde en fjerde udbudsrunde, men under alle omstændigheder skal vi forinden have afsluttet en række overvejelser. I Energiministeriets forbedrende arbejde med henblik på ny koncessionsudstedelse indgår vurderingerne af de geologiske forudsætninger i de forskellige delområder af det danske område, vurderinger af de danske vilkårs konkurrencedygtighed i forhold til andre landes vilkår og overvejelser om justering af koncessionspolitikken i lyset af en forventet udvikling inden for EF.

Sammenfattende er der grundlag for at være tilfreds med de resultater, der er opnået i Nordsøen. Resultaterne er opnået på grundlag af en i al væsentlighed bred politisk enighed og en enighed, som vi fra regeringens side vil gøre alt for at bevare ved de vigtige beslutninger, der også fremover skal træffes.

*Forhandling***Kim Behnke (FP):**

Tak for besvarelsen.

Når man betragter emnet, nemlig efterforskningen og produktionen i Nordsøen, og når man hører ministerens besvarelse af forespørgslen, får man lidt det indtryk, at produktionen i Nordsøen nærmest er blevet en selvfølge. Det er sådan et behageligt område, hvor man slipper for at skulle have alt for mange politiske slagsmål, det er et område, man har indtryk af bare passer sig selv, og som årligt sørger for, at vi er oppe på en betalingsbalan-

ceeffekt på omkring 5 mia. kr. Men det er, som om man ikke rigtig har den store interesse for det; det er, som jeg sagde, gået hen og blevet en selvfølge.

Det er det ikke. Det er ingen selvfølge, at virksomheder i øjeblikket, fortrinsvis DUC-gruppen, men også mange andre, investerer så kolossale milliardbeløb, som tilfældet er, i Nordsøen, og derfor er jeg selvfølgelig umiddelbart glad for, at ministeren er opmærksom på, at man ved en kommende fjerde udbudsrunde er nødt til at lempe vilkårene på en sådan måde, at man stadig væk er i stand til at tiltrække disse meget betydelige milliardinvesteringer.

Men der er jo et spørgsmål, som endnu ikke er afklaret. For på trods af, at ministeren på vegne af Energistyrelsen med glæde kan fortælle, at oliereserverne er blevet 22 pct. større og naturgasreserverne 17 pct. større, er det stadig væk sådan, at medmindre der bliver gjort meget betydelige fund i de kommende år, vil der komme et tidspunkt, hvor man kan konstatere, at reserverne ikke er der længere.

Og så er spørgsmålet: Hvad er den kloge politik? Er det, at man udnytter reserverne optimalt nu og sælger mest muligt, f.eks. som tilfældet er med naturgas, hvoraf vi efterhånden sælger betydelige mængder til udlandet, fortrinsvis til Sverige og Tyskland, og dermed får en meget betydelig forbedring af vores betalingsbalance her og nu, eller er det en klogere politik at gemme sin kapital? Denne afvejning havde ministeren ingen bemærkninger om, og det er immervæk en politisk afvejning, for når vi på et eller andet tidspunkt skal vurdere, hvor lempelige vilkårene skal være for en fjerde udbudsrunde – dér skal vi ganske vist se at få mest mulig efterforskning, og det er godt nok, men der er forskel på efterforskning og produktion – så er spørgsmålet: Hvad er klogt: at bruge nu med betalingsbalanceforbedring til følge eller at vente til lidt senere?

Rent samfundsøkonomisk kan vi under alle omstændigheder konstatere, at aktiviteterne i Nordsøen er blevet en uforbeholden kæmpesucces. Men hvorfor er de det? Er det på grund af statens engagement, eller er det ikke nærmere – hvad jeg vil være tilbøjelig til at påstå – på grund af et særdeles fornuftigt privatengagement? Ville staten have været i stand til at præstere de milliardinvesteringer, der er foretaget

[Kim Bøhnke]

bare siden 1986, og som akkumuleret i faste priser fra 1980 vel efterhånden er på et sted mellem 15 og 20 mia. kr.? Jeg tror det ikke, når man ser på de finanslove, vi har haft siden 1986. Altså kan vi glæde os over, at private firmaer i den grad har sørget for, at det er blevet til en kæmpesucces.

Hvordan skal vi så behandle de private firmaer, der, jeg vil ikke sige uegennyttigt, for de gør det selvfølgelig kun, fordi det er en god forretning, men ikke desto mindre de private firmaer, der i den grad har gavnet den danske samfundsøkonomi? Ja, ministeren fortæller med glæde om, at man anvender vandrette boringer, at man anvender den nyeste teknologi, og at man også gerne ville have haft denne 84 km lange multifaseledning. Men igen er det vores opfattelse, at man fra politisk side er alt, alt for fikseret på, om nu statens engagement er tilfredsstillende eller ej, frem for at se på den samfundsøkonomiske effekt, der er ved at give flest mulige frihedsgrader for de virksomheder, som deltager i Nordsøen.

Ministeren refererede forholdsvis kort til spørgsmålet om multifaseledningen ved at sige, at operatøren, A. P. Møller, var blevet givet en bevilling. Ja tak, men det var altså på nogle vilkår, som betød, at man fra ansøgers side valgte at trække ansøgningen tilbage, og dér mener jeg at vi fra politisk side begår en dumhed, når vi stiller krav op over for disse operatører, der er så urealistiske, at operatørerne trækker følehornene til sig. Så mister vi milliardinvesteringer, og vi mister muligheden for at få en bedre produktion fra Nordsøen. Men det kan man selvfølgelig godt gøre, hvis man har den betragtning, at det gælder om at gemme olie- og gasreserverne. Så skal man selvfølgelig stille nogle vilkår op, der er så strenge og så betingelsesfyldte, at operatørerne lader være med at producere. Men man kan ikke både ønske en stor produktion og samtidig stille nogle urimelige krav op.

Et andet punkt, ministeren var inde på, var spørgsmålet om vores forhold til EF, og dér mener jeg vi kan se, ikke bare i forhold til et kommende koncessionsdirektiv, men på et lovforslag, vi på nuværende tidspunkt har til behandling i Folketinget, hvor inaktiv regeringen er på dette område, og hvordan man bare betragter efterforskningsaktiviteterne i Nordsøen som en selvfølge. Jeg kan oplyse de teknisk in-

teresserede om, at det hedder L 66, forslag til lov om ændring af lov om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af offentlige bygge- og anlægskontrakter og offentlige indkøb m.v.

Og hvad har det så med Nordsøen at gøre? Jo, fra EF's side ønsker man også, at koncessionshavere, når de skal hjemkøbe deres forskellige isenkram, skal være omfattet af EF's licitationsbestemmelser, og det kan jo lyde meget fornuftigt for alt andet end netop offshoreaktiviteter. Og den danske regering har fuldstændig passivt ladet dette direktiv passere, hvorimod de tre andre EF-lande, som har offshoreaktiviteter, nemlig Holland, Tyskland og England, alle har fået dispensation. Men vi får fremlagt et lovforslag her, først på oppositionsinitiativ – læs: Fremskridtspartiets initiativ – hvor man, i hvert fald indtil videre, har bedt om at få den dispensation, så vi ikke generer vores offshoreindustri. For der er jo en grund til, at de tre andre lande har bedt om at få dispensation, nemlig at dette EF-direktiv vil være meget, meget skadeligt for offshoreerhvervet.

Så jeg mener, at regeringen på mange punkter er alt, alt for passiv, alt for sløv, når det gælder om at følge aktivt med i de krav og de behov, man har fra og i Nordsøen.

Så skal jeg også ærligt indrømme, at det kom som lidt af et chok, da ministeren sagde, at i forhold til det kommende EF-koncessionsdirektiv vil regeringen kæmpe for, at der fortsat skal være tilladelse til statsdeltagelse. Det forekommer altså ganske, ganske uforståeligt, at en konservativ minister i en KV-regering kan have det synspunkt, at det gælder om at bibeholde statens deltagelse. Jeg havde ærlig talt forventet, at ministeren i stedet ville sige: Jeg håber, at EF vil stille nogle betingelser, som gør, at vi kan slippe for, at Danop skal være med i en eventuel fjerde og femte udbudsrunde, eller hvor mange der måtte blive. Det harmonerer heller ikke med, at ministeren tidligere sagde: Vi skal have lempeligere vilkår. Lempeligere vilkår er bestemt ikke Danop deltagelse; det opdagede vi ved tredje udbudsrunde, hvor der fra flere sider blev gjort opmærksom på, at det ikke var nogen god idé, at man havde dette krav om den statslige deltagelse.

Så hvis jeg skal summere op, mener jeg, at regeringen fører en tilbagelænet politik, hvor man rent statsfinansielt bryster sig af, at nu går

[Kim Behnke]

det godt for betalingsbalancen. Ja tak, det gør det, men det kommer ikke af sig selv, og det er ikke regeringens fortjeneste. Det skyldes, at private virksomheder har gjort et så godt arbejde i Nordsøen, at vi har fået en betalingsbalanceeffekt op på nu årligt 5 mia. kr. fra Nordsøen. Men den går man altså ud og profilerer sig på, samtidig med at man ikke aktivt vil følge det op ved at sikre, at det kan forblive sådan i fremtiden.

Jeg skal derfor ikke bare som følge af det, men også som følge af den situation, vi oplevede for en måneds tid siden med de problemer, der var netop i forbindelse med tilladelsen til at bygge multifaseledningen i Nordsøen på nogle vilkår, som var brugbare for operatøren, foreslå Folketinget følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Folketinget pålægger regeringen at genoptage forhandlingerne med Dansk Undergrunds Consortium med henblik på indgåelse af aftale om etablering af en ny multifaseledning i Nordsøen.

Tinget går herefter over til næste sag på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 40).

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Dette dagsordensforslag indgår nu i forhandling.

Poul Nielson (S):

Der er god grund til at kippe med flaget ved denne debat i dag. Vi har i Danmark passeret et vendepunkt, når det drejer sig om aktiviteterne i undergrunden. Olie- og gasproduktionen er større end forbruget, og reserveerne er, som det allerede har været nævnt, opskrevet alene fra det ene år til det næste med 22 pct. for olien og 17 pct. for gassen.

Det er en kombination af en lykkeligt gennemført teknologiudvikling med hensyn til avanceret indvindingsteknologi og det, at der er gjort nye fund, som Energistyrelsen altså indregner i et eller andet omfang i disse reserveopgørelser, som alt i alt bidrager til denne positive udvikling.

Jeg synes også, det er rigtigt ved en debat som denne at udtrykke anerkendelse af den beherskelse af teknologien, som operatøren,

Mærsk Olie og Gas, udviser i praksis. Det er jo en bedrift i sig selv at have bygget et kompetent dansk selskab op som faktisk operatør for aktiviteterne, hvor det jo i begyndelsen var Chevron i DUC, der var efterforskningsoperatør, og Shell, som var reservoiringeniørselskabet i det, der foregik. I dag er det reelt danske arbejde i DUC meget stærkt. Og man har altså ikke kun været i stand til at udføre det, der normalt udføres, men er også helt i front med nye teknologier, og det vil jeg gerne kippe med flaget for ved en debat som den i dag.

Den opgørelse, vi har fra Energistyrelsen, er særdeles nyttig. Men frem for at gennemgå alle tallene vil jeg anbefale alle Tingets medlemmer at bruge nogle timer på den, for i betragtning af de diskussioner, der har været i årenes løb i Danmark, er det velgørende, at der kan laves en status som denne her, der viser, at vi nu er kommet til et punkt, hvor vi altså ikke længere behøver at karakterisere Danmark som et land uden råstoffer.

Om selve den sag, som Fremskridtspartiet mener der skal siges noget om i en dagsorden – lad mig med det samme sige, at Socialdemokratiet vil stemme imod den dagsorden, hr. Kim Behnke har fremsat forslag om – skal jeg henholde mig til følgende, som jeg skal tillade mig at citere fra Energistyrelsens redegørelse:

»En ansøgning fra juni 1991 om en fremskyndelse af udbygningen af Svend- og Haraldfelterne i den nordlige del af den danske centralgrav blev godkendt af Energiministeriet i begyndelsen af 1992. Planen omfattede en integreret udbygning af disse felter med Valdemar. Efterfølgende har Mærsk Olie og Gas A/S besluttet ikke at udnytte den godkendte revision af udbygningen, og de tre felter vil blive udbygget i overensstemmelse med den tidligere godkendelse fra 1990.«

Det er en velafbalanceret og afrundet beskrivelse af den sag, Fremskridtspartiet ønsker en fortsat diskussion om, som vi ikke ser der er grundlag for.

Jeg synes også, man i dag kan konkludere, at vi altså har fået det ud af det moderniserede koncessionssystem, som vi lavede med nyordningen i 1981: Det drejer sig både om aktivitetsniveauet hos DUC og om det, at vi har fået så mange nye grupper ind, som efterhånden har brugt op imod 3 mia. kr. på efterforskning – penge, der stort set er tilført landet udefra.

[Poul Nielson]

Der mangler efter min mening fortsat lidt mere klarhed og åbenhed om den fortsatte efterforskningsaktivitet i de ni sammenhængende blokke. Det er noget, der aldrig har været særlig vel oplyst, og det er det sandt for dyden stadig væk heller ikke, men der er glimtvist beskrivelse af det også i Energistyrelsens redegørelse, og det fremgår jo altså også dér, at der fortsat er mulighed for at gøre nye fund og udvide forståelsen og omfanget af eksisterende felter ved en fortsat efterforskningsvirksomhed også i det sammenhængende område. Også det mener jeg er noget positivt, man skal lægge mærke til.

Om EF-perspektivet i sagen vil jeg sige, at Socialdemokratiet ikke er tilfreds med den melding, energiministeren giver i dag om, at regeringen uformelt har stillet sig positivt over for oplægget til koncessionsdirektiv. Vi mener, der her er tale om afgørende og vitale danske interesser, der kræver en klarere udmelding og en fastere politik, fordi vi altså har så afgørende interesser i at fastholde et dansk greb om udviklingen og så stor en handlefrihed som overhovedet muligt i tiden fremover. Det gælder ikke mindst i tiden op til og efter år 2012.

Der har jo været en diskussion mellem Kommissionen og olieselskaberne. Den foregår i noget, der hedder E & P-Forum, og man kan i den internationale fagpresse følge lidt med i det. Det er en ubehagelig oplevelse som folkevalgt, at det er sådan, det foregår. Først derefter kommer der noget til regeringerne, og så i et kort glimt får vi som folkevalgte sagen i vores små hænder i Markedsudvalget i det danske Folketing.

Det er en proces, som er utilfredsstillende. Man taler meget ofte om, at det er for dårligt, at politikerne aldrig beskæftiger sig med de store linjer, planlægger tingene, er forud for begivenhederne, og hvad ved jeg, at det, der er galt med det politiske arbejde, er, at man alt for ofte sidder efterfølgende og har med små, konkrete sager at gøre.

Denne situation er god til at beskrive det problem med, for netop når man stiller disse berettigede krav til politisk virksomhed, burde den rigtige rækkefølge jo være, at man inddrog parlamenterne og regeringerne i EF-landene i en mere principiel, bred drøftelse og derefter gik til udarbejdelsen af direktivforslag. Nu er dette her tygget grundigt igennem med de olie-

selskaber, hvis interesse i at reducere staternes greb om det jo er evident, og derefter kommer man med noget, der er færdigt tygget, og som nogen så skal sige nej til.

Vi vil derfor presse på for, at sagen bliver meget grundigt belyst i Markedsudvalget, og vi vil også på alle måder prøve på at få sat en stopper for enhver reduktion af den danske nations mulighed for at styre disse sager så selvstændigt som overhovedet muligt. Det burde der være almindelig, bred enighed om, og det forventer vi også, når sagen kommer til egentlig behandling på et tidspunkt i Folketinget, fordi der jo hidtil har været bred enighed om hovedlinjerne. Det gælder også prioriteringerne, placeringen af vores statslige olieselskab, samarbejdet om Danops udvikling og etableringen af Denerco. Alle disse spørgsmål var der enighed om i midten af 1980'erne, da disse projekter blev søsat, og det har der fortsat været mellem regeringen og os, og derfor ønsker vi de grundlæggende træk i den måde, det er organiseret på, fortsat også fremover.

Hvad angår nye runder, synes jeg, det er tilfredsstillende, at ministeren i dag siger, at det er alt for tidligt at sige noget om en fjerde runde. Det ser jeg som en kvittering eller en slags parallelstilling af argumentationen fra regeringen til, hvad vi selv har sagt fra Socialdemokratiets side om, at det er klogt at trække vejret lidt og foretage en lidt bredere vurdering af, hvilken konkurrencesituation Danmark egentlig står i, hvad det er, der skal modificeres, og i det hele taget træffe lidt bedre forberedelser, inden vi påbegynder en ny udbudsrunde. Så på det punkt er der også grund til at være godt tilfreds.

Alt i alt vil jeg udtrykke vores glæde over den almindelige udvikling på området og gøre den afsluttende bemærkning – fordi det bør siges – at det også er positivt, at udviklingen, hvad angår sikkerheden i offshoreaktiviteterne, ser ud til at have den rigtige retning.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Hr. Poul Nielson indledte sit indlæg med at kippe med flaget ikke bare for alle aktiviteterne i Nordsøen, men oven i købet for DUC i særdeleshed og sluttede også sit indlæg med at konkludere, at der alt i alt var grund til at glæde sig.

[Kim Behnke]

Så vil jeg gerne spørge hr. Poul Nielson: Når det nu er synspunktet hos hr. Poul Nielson og i Socialdemokratiet, hvad var begrundelsen så for, at man ikke ville lade denne kippen med flaget komme til udtryk i en aktiv handling, nemlig at tildele dem, man kipper med flaget for, en tilladelse til at bygge denne 84 km lange multifaseledning?

Jeg skal i den forbindelse minde hr. Poul Nielson om, at Weekendavisen den 7. februar havde en ganske interessant artikel under overskriften »Alle blev tabere i striden om olierøret«. Ikke alene er det danske samfund gået glip af flere hundrede arbejdspladser og betydelige milliardinvesteringer, men det politiske mål, hr. Poul Nielson i givet fald kunne have haft, blev jo forpurret i og med, at A. P. Møller helt trak sin ansøgning tilbage. Så ønsket om at få A. P. Møller bundet fast på en strammere ansøgning, end A. P. Møller var indstillet på, blev jo altså heller ikke opfyldt. Så som Weekendavisen konkluderer, opnåede selv hr. Poul Nielson ikke noget som helst.

Men i dag skal vi altså høre en hr. Poul Nielson, der kipper med flaget for den virksomhed, som hr. Poul Nielson i februar måned ikke ville være med til at tildele en tilladelse til at bygge multifaseledningen. Hvordan kan der være sammenhæng i de to synspunkter?

(Kort bemærkning).

Poul Nielson (S):

Jeg synes ikke, det er spor indviklet at give udtryk for, at det er et godt og dygtigt arbejde, der præsteres. Det er jo ikke det samme som, at man som politiker skal holde op med at varetage det, man mener er statens interesser. Dette område er løbende et spil – en balance – mellem samfundsinteressens varetagelse og de pågældende virksomheders varetagelse af deres interesser, og den sag havde altså en afslutning for vores vedkommende med den tilladelse, der rent faktisk blev givet; og den videre reaktion, der kom, tog vi til efterretning.

Det, der kommer til at ske i det nordlige område, er fortsat særdeles positivt, og man må håbe på en mere samordnet, koordineret udbygning, som absolut også rummer alle muligheder for at blive noget meget positivt. Det er måske en mere traditionel teknologi, men noget, der økonomisk set ud fra en samlet vurdering kan vise sig at blive bedre for samtlige in-

volverede og dermed også staten selv end det, der nu ikke kom til at ske.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Hr. Poul Nielsons svar var ikke noget svar. Det var derimod nye modsigelser, for hr. Poul Nielson udtrykte i sit hovedindlæg glæde over, at DUC benyttede den nyeste teknologi og langt ud over, hvad man kunne forvente, men hr. Poul Nielson ville dog alligevel ikke tillade, at man tager den nyeste teknologi i brug, som man ønsker, nemlig denne meget lange multifaseledning; man må, som hr. Poul Nielson nu siger i sit svar, nøjes med mere traditionel teknologi.

Jamen så kan hr. Poul Nielson jo ikke om fem år eller om to år, når vi holder en lignende debat, stille sig op og glæde sig over, at DUC har brugt den nyeste teknologi, for den har hr. Poul Nielson blokeret politisk for ved at opstille nogle uacceptable vilkår i den tilladelse, der blev givet. For tingene går jo i stå, hvis de rammer, man tillader at der arbejdes inden for, er så snævre, at den, der søger tilladelsen, vælger at opgive.

Hvad angår samfundets interesser – nu vil jeg bede hr. Poul Nielson om at differentiere mellem begreberne stat og samfund, for det er ikke nødvendigvis det samme, ikke i min begrebsverden i hvert fald – må jeg spørge, om DUC ikke på 100 pct.-basis har tilgodeset samfundets interesser med den økonomiske gevinst, vi alle sammen har haft af den produktion, der har været ude i Nordsøen, og burde den kippen med flaget, hr. Poul Nielson foretog i sin indledning, og som jeg er enig i, ikke også resultere i en konkret handling i form af, at man tillader, at koncessionshaveren får lov til fortsat at have aktiviteter, som vi kan kippe med flaget for?

(Kort bemærkning).

Duetoft (CD):

Jeg har altid stor respekt for hr. Poul Nielson, men kan ikke helt forstå hans sprogbrug i denne sammenhæng. Jeg vil gerne spørge hr. Poul Nielson, om det ikke var i det danske samfunds interesse – når vi ellers taler om fremrykning af arbejdspladser alle mulige andre steder, og det har Socialdemokratiet og re-

[Duetoft]

geringen, så vidt jeg ved, forhandlet i mange sammenhænge – at man faktisk havde sagt ja til en plan, der fremrykkede ganske mange arbejdspladser og også skabte nogle nye, og om det ikke også ville være i samfundets interesse, at man netop benyttede den teknologi, der, som hr. Kim Behnke siger, var anvendt i Nordsøen, på den plan, som nu ikke blev til noget. Det ville have sat os i stand til konkurrencemæssigt også at være på forkant med udlandet. Jeg vil gerne spørge hr. Poul Nielson, om det ikke er i samfundets interesse. Jeg kan ikke rigtig forstå, hvordan man kan sige, at det er noget, der ikke vil betyde noget for det danske samfund.

Efter min opfattelse var det, DUC var ved at gøre her, noget, som vi kunne have haft ganske megen gavn af, og i virkeligheden var det jo småting, der skilte, i alt fald fra det forligsoplæg, der forelå, som udvalget kender, og som også er blevet offentliggjort, og så til det, som hr. Poul Nielson vil. Jeg forstår ikke, at hr. Poul Nielson ville sige nej til det forligsoplæg, hvorefter man vederlagsfrit ville aflevere ledningen til staten sidst i 1990'erne. Alligevel skulle der altså siges nej. Det virkede på mig mere som en beslutning om, at DUC ikke måtte få lov til at udvikle disse teknikker, end det virkede som et samfundsmæssigt argument.

Jeg vil altså gerne høre en kommentar til spørgsmålet om arbejdspladserne og om den nye teknologiske brug fra hr. Poul Nielson, for ellers kan jeg ikke forstå sprogbugen.

(Kort bemærkning).

Poul Nielson (S):

Jeg synes, det er udtryk for en forenkling, der ikke er brug for, når hr. Kim Behnke mener, at hvis man siger ja til ny teknologi, skal der siges ja til alt, uden nærmere nuancer. Det skal i øvrigt siges – også med adresse til hr. Duetoft – at der faktisk ikke er blevet sagt nej til noget. Der blev faktisk givet en tilladelse, som havde en næsten dominerende politisk baggrund bag sig her i Folketinget, og derfor mener jeg, det er helt omsonst at fortsætte diskussionen. Den sag blev afsluttet med, at tilladelsen blev returneret, og det er der ikke noget at sige til. Mere er der ikke i sagen.

Men jeg vil gerne pege på, at der jo kommer til at foregå noget, idet det nemlig kommer til at foregå på den måde, der oprindeligt var for-

udsat i 1990, og det vil indebære mulighed for nemmere adgang til at få koordineret den samlede udbygning og dermed fælles udnyttelse af procesfaciliteter, rørledningsinvesteringer og meget andet.

Det kan også gøre det lettere for os fra dansk side at få tingene til at hænge sammen i det fund, der er gjort på norsk side, og som efter alt at dømme også går ind på dansk område og også ind under Haraldfeltet. Det vil være et af de elementer i sagen, som vi i hvert fald mener nemmere lader sig koordinere på baggrund af en samlet udbygningsudvikling i det nordlige område end med det, der blev returneret. Det er billedet.

Derudover er det rigtigt, at der på kort sigt vil være en marginal forskel i aktivitetsniveau, men det kompenseres jo f.eks. af den udbygning, der netop er ved at blive taget stilling til for så vidt angår Gormfeltet. Det samlede billede vil altså være præget af denne høje aktivitet.

(Kort bemærkning).

Duetoft (CD):

Det er mestendels for historieskrivningens skyld, for selvfølgelig kan man da få et nej fremstillet på mange forskellige måder. Man kan gøre det ved, at staten siger nej. Men man kan også gøre det ved, at staten laver nogle forudsætninger, der er sådan, at koncessionsansøgeren, udbygningsansøgeren, siger nej. Hr. Poul Nielson vidste udmærket godt, at den godkendelse, der blev fremsendt, var uacceptabel for DUC, for hr. Poul Nielson kendte forligsresultatet, og hr. Poul Nielson kendte Esplanadens udspil; hr. Poul Nielson vidste godt, at når regeringen blev tvunget til at fremsende den godkendelse, var svaret nej.

Derfor er det historieforsvanskning at stille det op, som om det er DUC, der siger nej. Det var regeringen, presset af bl.a. Socialdemokratiet, der fremsendte en godkendelse, som man på forhånd vidste var uacceptabel. Derfor kan man diskutere, hvem der er mest skyldig i den sammenhæng.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Jeg håber, at denne debat overværes af mange, særlig af hr. Poul Nielsons vælgere, som

[Kim Behnke]

kan opleve den arrogance, hvormed hr. Poul Nielson kan stå og sige: Nå, men beskæftigelseseffekten er jo meget marginal. Budskabet fra hr. Poul Nielson til de 300.000 mennesker, der endnu den dag i dag ikke har fået et stykke arbejde, er: Jamen sådan nogle marginale betragtninger kan man end ikke bruge tid på at beskæftige sig med; der er sat punktum; det er afsluttet.

Jeg skal gøre hr. Poul Nielson opmærksom på, at hr. Poul Nielsons i hvert fald partipolitiske kollegaer i Esbjerg er af en ganske anden opfattelse, hvilket medlemmerne af Folketingets Energiudvalg bl.a. i form af en telefax til dem den 30. januar 1992 blev gjort tydeligt opmærksomme på.

Derude, hvor man er arbejdsløs, hvor man mangler arbejdspladserne, kan man ikke stille sig på talerstolen med den arrogance og meddele, at det bare er nogle marginale arbejdspladser. Ifølge de oplysninger, som hr. Poul Nielson ikke har tilbagevist, og som Folketingets Energiudvalg fik vedrørende denne sag, var der tale om arbejdspladser i størrelsesordenen 500-700. Hr. Poul Nielson har ikke tilbagevist de oplysninger. Hvis 500-700 mennesker i arbejde bare er nogle marginale betragtninger, så siger jeg velbekomme!

(Kort bemærkning).

Poul Nielson (S):

Det marginale ligger i, at der jo samtidig sker en fremrykning af Roarfeltets udbygning. Den er siden hen blevet skubbet et år, men det er altså ikke på vores foranledning. Roarfeltet skulle ellers have været lagt på hylden, og derfor er der en kompensation i forhold til regnestykket. Vi har i vores kommentar henholdt os til de beregninger, energiministeren har fremlagt med hensyn til virkningen af den afslutning, sagen fik, på aktivitetsniveauet.

Jeg skal yderligere understrege, at alt dette her jo har at gøre med en tidsmæssig placering af aktiviteten; det er ikke en enten-eller-situation for så vidt angår aktiviteten.

Det, der siden hen er sket, er altså, som jeg nævnte før, at der bliver ved med at komme andre udbygningsprojekter i en pæn strøm, og derfor bliver det samlede billede af en sådan karakter, at der er baggrund for det, jeg her har sagt til hr. Kim Behnke. Og længere er den diskussion ikke.

Per Tærsebøl (KF):

»Poul Nielsons kyniske magtspil og energiministerens inkompetente håndtering af sagen tvinger os desværre til det.« Ja, det er tilsyneladende begrundelsen for, at vi har denne forespørgselsdebat i dag, i hvert fald ifølge hr. Kim Behnke, som er citeret i Berlingske Tidende den 30. januar i år for ovenstående kommentar til, hvorfor vi skal have denne forespørgselsdebat.

Lige meget hvor kærkommen lejligheden er for mig, kunne det naturligvis ikke falde mig ind at uddybe synspunktet om hr. Poul Nielsons magtspil her fra Tingets talerstol.

Jeg skal også sige – for det synes jeg egentlig jeg, rent juridisk i hvert fald, skylder hr. Poul Nielsen at sige i fuld offentlighed, da jeg jo rejste spørgsmålet om, hvorvidt hr. Poul Nielson var inhabil i betragtning af de job, han har, som vedrører disse spørgsmål – at jeg og alle andre er blevet gjort bekendt med, at hr. Poul Nielson ikke er inhabil.

Det, man kunne få ud af den slags forespørgsler, som jeg stillede dér, var, at man måske kunne anbefale dansk erhvervsliv – dansk erhvervsliv med mange penge i ryggen – at sørge for, at de 179 medlemmer, der sidder herinde, på en eller anden måde skulle kunne varetage interesser for de firmaer, de repræsenterer. Men det er en lidt personlig betragtning. Jeg siger det ikke for at lægge op til nogen debat, selv om der højst sandsynligt kan komme det, men jeg erkender og anerkender den beslutning, som præsidiets har taget i sin tid.

Til gengæld vil jeg sige til hr. Kim Behnke, at det nok kan undre mig, at hr. Kim Behnke kritiserer vores energiminister i denne sag. Hr. Kim Behnke har selvfølgelig lov til at have de synspunkter, han har, men hr. Kim Behnke ved jo ganske udmærket, at energiministeren ikke var ubundet i denne sag og dermed helt alene kunne give A. P. Møller den ønskede tilfaldelse.

Hvis jeg kender energiministeren ret, har hun sikkert i denne som i alle andre sager handlet dygtigt og kompetent og forsøgt at nå så langt i de politiske forhandlinger om A. P. Møllers ansøgning som overhovedet muligt.

Det viste sig altså, at et politisk flertal ikke ønskede at imødekomme A. P. Møllers ansøgning på de ønskede vilkår, og det var så det. Nu skal vi altså have blæst en hel forespørg-

[Per Tørsbøl]

selsdebat op i den anledning, og så tager vi da det med. Så fik vi jo ved energiministerens udmærkede indlæg lejlighed til at høre om de positive meldinger fra Nordsøen, som alle andre også har givet udtryk for indtil videre.

Vi, som har oplevet 1970'ernes oliekrise, kommer vel aldrig helt til at fatte, at den himmelflugt i oliepriserne, som vi oplevede i 1970'erne, og som i værste fald truede med at knuse hele den vestlige økonomi, er et historisk fænomen for dem, som er børn af de billøse søndage.

Når energiministeren fortæller os, at olie- og gasproduktionen fra Nordsøen oversteg det danske forbrug af olie og gas i 1991, er det lige før, at vi tror, det er løgn. Men det er det heldigvis ikke, og oliekrisen bliver derfor i stedet en uhyggelig påmindelse om, hvor vigtigt det er, at vi sikrer den fortsatte olie- og gasproduktion fra Nordsøen i fremtiden.

Vi har jo en lang række udbygningsplaner for Nordsøen, og jeg mener, det er meget vigtigt, at vi ikke alene sikrer en øget indvinding af de forekomster, vi kender i dag; vi skal også til stadighed søge nye fund og skabe de helt rigtige rammer for den fremtidige efterforskning i Nordsøen.

I de overvejelser er det vigtigt, at vi gør os klart, at det både på grund af EF's planer om at liberalisere reglerne for koncessionsgivning og på grund af den skærpede konkurrence om at tiltrække olieselskabernes efterforskning er yderst vigtigt, at vi får skabt et gunstigt klima for risikovillig kapital.

Nu ved jeg godt, at det er begrænset, hvor meget suppe vi skal koge på en gammel høne, men det er måske i den sammenhæng lidt ærgerligt, at det ikke lykkedes at få en aftale på plads med A. P. Møller om udbygningen af de nordlige DUC-felter, Harald, Svend og Valdemar. Som jeg forstår det, ville A. P. Møller have anvendt en helt ny type teknologi, samtidig med at det ville have indebåret en samfundsmæssig forbedring i forhold til den nuværende plan, ligesom der som en sidegevinst ville være skabt nye arbejdspladser, og ikke mindst det sidste har der været talt meget om fra denne talerstol. Sammen med så mange andre beklager jeg i hvert fald, at vi ikke får de arbejdspladser.

Hr. Poul Nielson sagde før, at det bare ville have været en fremrykning af arbejdspladser,

men jeg er i hvert fald enig med hr. Kim Behnke i, at hvis man er arbejdsløs, er det at få arbejde her og nu vigtigere, end om man kan få det om 2, 3 eller 4 år; så set i lyset af det skal jeg da gerne indrømme, at jeg tilhører dem, der synes, at det er kedeligt, at vi ikke kunne give den tilladelse, som A. P. Møller gerne ville have.

Men lad nu historien hvile, og lad os skue fremad, for der er trods alt sagt så mange positive ting, og der er kommet så mange positive meldinger ude fra Nordsøen. Jeg finder det særdeles positivt, at energiministeren lægger op til, at vi skal overveje en ændring af koncessionspolitikken og vilkårene for nye tilladelser. Jeg kan kun sige, at Det Konservative Folkeparti vil gå positivt ind i eventuelle drøftelser om en ændring for at sikre, at vi fortsat kan tiltrække risikovillig kapital fra olieselskaberne og derved sikre den nødvendige efterforskning på dansk område.

Så skal jeg sige, at vi ikke kan stemme for Fremskridtspartiets dagsorden.

(Kort bemærkning).

Duetoft (CD):

Den konservative ordfører oplyste, at energiministeren var bundet i sagen om rørledningen. Jeg vil godt spørge, hvem energiministeren var bundet af. Jeg vil også godt bede den konservative ordfører bekræfte, at ministeren juridisk havde lov til at give godkendelsen, at ministeren kunne have gjort det uden at spørge nogen som helst, og at der så derefter kunne blive en politisk diskussion, når der er temperamentsforskelle mellem nogle af os. Men jeg vil gerne bede den konservative ordfører bekræfte, at hvis regeringen havde ment, at det var en fordel at imødekomme A. P. Møllers ansøgning, kunne regeringen juridisk have gjort det uden at være bundet af nogen som helst.

Så vil jeg godt spørge – jeg skal senere vende tilbage til ministeren i samme anledning – hvor Det Konservative Folkeparti sætter grænserne for disse bindinger, og om det er Det Konservative Folkepartis opfattelse, at alle godkendelser i forbindelse med Nordsøen for fremtiden skal forhandles politisk, før en minister tør handle. Jeg synes, det er en principiel diskussion, om man nu lige pludselig skal have politiske forhandlinger om hvert enkelt lille skridt, der skal foretages ude i Nordsøen, eller man

[Duetoft]

kan fastholde den bemyndigelse, man faktisk har, men jeg er altså meget interesseret i at høre lidt om disse ministerielle bindinger.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

I forlængelse af hr. Duetofts indlæg vil jeg da også gerne spørge hr. Per Tærsebøl, om det ikke er korrekt, at et folketingsflertal har vedtaget en lovgivning på dette område med indbygget ministerbeføjelse, og at det betyder, at ministeren kan udstede det, der teknisk kaldes begunstigende forvaltningsakter. Det var det, man ansøgte om, og det kunne ministeren have bevilget. Set i bakspejlet kan man så sige, at hvis ministeren havde gjort det, kunne et flertal i Folketinget have rejst en forespørgselsdebat og gennem en dagsorden have pålagt ministeren at tilbagekalde denne forvaltningsakt, eller hvad der nu ville være tale om, men jeg kigger ikke i bakspejlet, jeg kigger på den situation, der rent konkret forelå, og det var på den baggrund, at jeg udtalte til bl.a. Berlingske Tidende, som hr. Per Tærsebøl ganske rigtigt har citeret, at det var en inkompetent minister. Ministeren skulle have kendt sin besøgstid og have sagt: Selvfølgelig får DUC og A. P. Møller den tilladelse, og så kan vi tage et politisk slagsmål om det bagefter. Der er ikke et øjebliks tvivl om, hvor befolkningen ville have været henne i den sag, og Socialdemokratiet ville være blevet klædt af til skindet, hvis det bagefter havde bremsset ansøgningen i folketingssalen. Denne taktik valgte regeringen ikke, den valgte i stedet af almindelig taburetangst at forhandle med Socialdemokratiet, der pr. definition gør alt, hvad det kan, for at genere DUC og A. P. Møller.

Hr. Per Tærsebøl glemte at fortælle Folketinget, hvorfor hr. Per Tærsebøl ikke kan stemme for dagsordenen. Efter at have hørt hr. Per Tærsebøls ordførertale og beretningerne om, hvordan hr. Per Tærsebøl ser på sagen med arbejdspladserne i Nordsøen osv., savner vi en forklaring på, hvorfor Det Konservative Folkeparti ikke kan stemme for dagsordenen. Hvad er det i dagsordenen, Det Konservative Folkeparti har noget imod?

(Kort bemærkning).

Per Tærsebøl (KF):

Jeg har altid lært, at det er klogt at sige sandheden, især hvis man er politiker, og der er mange eksempler på, at det havde været klogt, hvis folk havde holdt sig til den.

Jeg skal da gerne bekræfte det, som hr. Duetoft og hr. Kim Behnke sagde om ministerens beføjelse, og det ved de to herrer ganske udmærket, så det eneste, de er ude på, er at drille mig, ministeren og i det hele taget det flertal, der var for at give tilladelsen.

Ministeren kan nok selv svare på, hvad ministeren skal gøre i den slags tilfælde, så det skal jeg ikke komme ind på. Jeg skal bare give de herrer ret i, at ministeren kunne have gjort det, men at der også efterfølgende ville være sket det, som hr. Kim Behnke sagde, nemlig at man havde rejst en debat, en ministerstorm, og hvad det ellers hedder, og alle ved, at der ikke er nogen, der kunne være tjent med det. Det er simpelt hen grunden.

(Kort bemærkning).

Duetoft (CD):

Hr. Per Tærsebøl svarede ikke på mit spørgsmål, for jeg spurgte ikke, hvad regeringen mente om fremtiden, men hvad Det Konservative Folkeparti mente om fremtiden.

Jeg vil gerne bede Det Konservative Folkeparti melde ud, om man mener, at en følge af dette nu bliver, at alle godkendelser faktisk skal forhandles politisk, inden ministeren tør handle. Det er den ene ting i det.

Den anden ting i det er, at jeg ikke kan forstå, at man skal sætte et nej op, som man har opfundet bagefter, for at undskylde det, man selv har gjort. Jeg vil gerne spørge hr. Per Tærsebøl: Hvor er dokumentationen for, at et politisk flertal i dette Folketing ville have væltet energiministeren, hvis energiministeren havde fulgt sin bemyndigelse?

Nogle af os har nu den opfattelse, at det var blevet ganske svært for dette flertal at vælte en minister på flere arbejdspladser, bedre investeringer og bedre udnyttelse af ny teknologi, men det er en følelæssag. Jeg vil godt bede om svar på, hvor bekræftelsen for Det Konservative Folkeparti er på, at disse ulykker ville vælte ned over energiministeren. Ville sandheden ikke have været den, at energiministeren havde kunnet vise, at ministeren var en minister, der turde udnytte sine bemyndigelser?

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Hr. Per Tærsebøl har ikke svaret på, hvilke dele af den dagsorden, jeg har fremsat forslag om, Det Konservative Folkeparti ikke kan støtte. Dagsordenen er relativt ukompliceret, særlig hvis man sammenligner med mange andre dagsordener, der er blevet vedtaget i dette Ting. Der står ganske enkelt, at man skal genoptage forhandlingerne med DUC om multifa-leedningen.

Har Det Konservative Folkeparti noget imod, at man genoptager de forhandlinger, siden man vil stemme imod dagsordenen? Det fremgik tydeligt af hr. Per Tærsebøls indlæg, at hr. Per Tærsebøl beklagede, at det ikke var blevet til noget. Må konsekvensen så ikke være, at hr. Per Tærsebøl også ønsker forhandlingerne genoptaget?

Tinget savner stadig væk svar på, hvorfor Det Konservative Folkeparti ikke kan støtte dagsordenen.

(Kort bemærkning).

Poul Nielson (S):

Det er en bemærkning til hr. Duetoft om ministerens beføjelser i sager af denne art, og det er mere for en ordens skyld, således at der ikke hersker tvivl om, hvad formalia egentlig er, for efter vores opfattelse har ministeren ikke en fri bemyndigelse på alle disse områder.

Spørgsmålet om anlæg af rørledninger i henhold til lov om naturgasforsyning skal forelægges Energiudvalget, og den opmærksomme læser af tilladelsen fra foråret 1990 vil vide, at da der netop var taget forbehold i tilladelsen for så vidt angik godkendelse af rørlednings-anlæg, skulle der en ny diskussion og behandling til og efter vores opfattelse også en forelæggelse for Energiudvalget for så vidt angik rørledningsudbygningen i nord som sådan.

Derfor måtte denne tilladelse efter vores opfattelse nødvendigvis også forelægges, men dertil kommer så en tradition, som har været god for den politiske og administrative håndtering af hele aktiviteten i et tiår, for, at den til enhver tid siddende energiminister har afklaret sagerne politisk, hvilket har muliggjort, at vi har kunnet undgå konfrontationer i Folketinget om alle de mange sager, der har været på dette område. Det mener jeg er en politisk an-

lægs kapital, som man skal forvalte med omhu, og det har den siddende energiminister altså valgt at holde sig til, og vi tror, at det på lang sigt er i alles interesse, at det fortsætter.

Energiministeren (Anne Birgitte Lundholt):

Nu er der så mange gisninger om, hvad jeg har tænkt og gjort i denne sag, at jeg lige vil tillade mig at sætte tingene på plads, så vi ikke behøver at diskutere så meget længere om min mening, uden at jeg selv deltager.

Først til hr. Duetoft. Det er min opfattelse, at jeg havde kompetencen, men det var også efter den kontakt med partierne, som er sædvane, min helt klare opfattelse, at der var et flertal, der ikke mente, at jeg havde kompetence, og at dette flertal, hvis jeg udstedte en godkendelse, efterfølgende som minimum ville søge at få den omstødt. Hvad der mere kunne være i det, er jeg ikke klar over, men det er klart, at jeg ikke gjorde det, så min taktik var ikke at benytte min ministerkompetence, men at nå et forhandlingsresultat, og det var lige præcis, hvad vi gjorde.

Med hensyn til spørgsmålet om, hvad der gør, at vi ikke kan genoptage forhandlingerne med DUC, har det den simple årsag, at der ikke for øjeblikket ligger nogen ansøgning fra DUC i ministeriet.

(Kort bemærkning).

Duetoft (CD):

Jeg vil gerne takke ministeren for den klare melding. Det vil sige, at ministeren og hr. Poul Nielson er uenige om fortolkningen, og det glæder mig, at ministeren mener, at ministeren har bemyndigelsen.

Så vil jeg godt sige til hr. Poul Nielson, at jeg da er enig i, at det er udmærket, at den politiske baggrundsgruppe diskuterer disse ting, og at man forsøger at skabe så bred enighed som muligt. Jeg synes bare, det er lidt af et problem på disse bemyndigelsesområder, at et enkelt parti eller to så måske har vetoret, og det er faktisk det, der er tilfældet i denne sag. Lige meget hvilket udspil der var kommet fra regeringen og hvilken forligsmulighed der var med A. P. Møller, ville der have været i alt fald et enkelt parti, der blev ved med at sige nej. Det førte altså til konflikten, så man ikke fik noget ud af det hele, og det synes jeg er lidt af et problem. Hvis man vil have det brede samar-

[Duetoff]

bejde og den brede diskussion bagved, må det vel betyde, at alle i de partier, der står bag, rent faktisk er villige til at give sig bare en lille smule.

Peter Hansen-Nord (V):

Hvad Fremskridtspartiets idé er med dagens forespørgsel, kan der være flere indgangsvinkler til. Vi tror ikke i Venstre, at forespørgslen er udtryk for et ønske om at få oplysning om de imponerende produktionsresultater, den store efterforskningsindsats, de opmuntrende reserveopgørelser eller de flotte prognoser, indsatsen i Nordsøen afspejler. Skulle det i modsat fald være tilfældet, har ministeren i sin besvarelse på udmærket vis redegjort for disse opmuntrende resultater, ligesom hr. Kim Behnke givetvis selv har studeret dem i Energistyrelsens redegørelse fra forrige uge om Danmarks olie- og gasproduktion i 1991. Det går – med statsministerens berømte ord – ufattelig godt i Nordsøen.

Til gengæld kunne man tænke sig, at Fremskridtspartiet som punkt 1 ønsker at diskutere, som vi har gjort, multifaseledningen i Nordsøen, som punkt 2 det kommende koncessionsdirektivs indhold og eventuelt som punkt 3 DONG's regnskab og selskabets fremtid set i lyset af disse Nordsøaktiviteter.

For at tage multifaseledningen først var den som bekendt genstand for lange og indviklede politiske forhandlinger, som resulterede i en godkendelse, som ansøgeren ikke ville acceptere. Venstre er derfor af den opfattelse, at sagen er afsluttet, og indtil der måtte komme andre signaler fra partierne bag undergrundsløven og en ny ansøgning, er det som bekendt godkendelsen fra 1990, der er gældende.

Vedrørende det kommende koncessionsdirektiv og vilkårene i de eksisterende udbudsrunder og en kommende fjerde udbudsrunde tilhører Venstre det energipolitiske flertal, der er åbent over for en liberalisering i EF, men samtidig føler et tungt ansvar for den energipolitik, der har været ført i Danmark de sidste 15 år, og de aftaler, der gennem denne årrække er indgået, og som på forunderlig vis gennem politiske forhandlinger og kompromiser har gjort dansk energipolitik til en måske ikke særlig velmagende sammenkogt ret af en del centralisme og en hel del planøkonomi. Det må derfor være vores opgave i forhandlingerne om

et kommende koncessionsdirektiv at varetage nationale interesser så langt, som buksene nu kan holde. Der er altså tale om statsministerens berømte lange, seje træk, hvor det ikke skal skorte på interessen for langsomt og stabilt at få vendt udviklingen til en mere markedsorienteret økonomi. Jeg er i øvrigt overbevist om, at indholdet i dette direktiv vil blive genstand for mange interessante energidebatter i Folketinget, når vi skal have det implementeret i dansk energilovgivning. Jeg vil også lige, som hr. Kim Behnke var inde på i sin tale, her gøre opmærksom på, at regeringen som bekendt – forhåbentlig også for hr. Kim Behnke – har søgt om fritagelse efter artikel 3 i indkøbsdirektivet. Danmark følger altså således Storbritannien og Holland i disse sager.

Det tredje punkt, som jeg kort kunne tænke mig at Fremskridtspartiet måske ville have diskuteret, kunne have været det her omtalte koncessionsdirektivs følgevirkninger på DONG's kommende regnskabsresultater. Jeg mener, at det på nuværende tidspunkt ville mangle substans, og at det ville være som at lade, om jeg så må sige, blinde snakke om farverne. Så indholdet i et kommende koncessionsdirektiv mener jeg vi skal lade ligge, selv om det er meget spændende at lave scenarier om.

Jeg synes, at det også bør nævnes i dag, at vi kan glæde os over DONG's pressemeddelelse om regnskabsresultatet for 1991, som på stort set alle områder viser fremgang og ender i et overskud på 301 mio. kr., en forbedring i forhold til overskuddet i 1990 på 198 mio. kr.

Endelig skal jeg sige, at Venstre ikke kan stemme for Fremskridtspartiets dagsorden.

Riishøj (SF):

Den debat, vi har i dag, er nok en afspejling og i nogen grad en gentagelse af de hidsige diskussioner, der var for et par måneder siden, da vi havde hele sagen om A. P. Møller, og den skal jeg ikke gå ind i, da jeg ikke rigtig kan se, at der er kommet de store, nye argumenter frem.

SF's linje i spørgsmålet om Nordsøen og Nordsøolien har været klar fra starten. Vi har stået for det standpunkt, at det må være rimeligt, at samfundet, statskassen, dvs. os alle sammen, får en rimelig andel i indtægterne, og at der er en overordnet samfundsmæssig styring af indvindingstakten og af udbudsvilkårene.

[Riisshøj]

ne. Det har det som bekendt været svært eller umuligt at leve op til, og det har dels noget at gøre med de forhandlinger, der foregik for en 13-14 år siden, og dels naturligvis med, at forhandlingerne, som vi alle ved, foregik på et tidspunkt, der var overordentlig uheldigt for staten.

I den aktuelle sag om A. P. Møller skal vi hilse med tilfredshed, at et folketingsflertal har fastholdt synspunktet på ejerskab og vilkår for multifaseledningen, og vi har den opfattelse, at det, det endte med, ikke behøver at være dårligere end alternativet med at forcere en udvinding frem i de nordlige områder.

Fra SF's side er vi også tilfredse med, at udviklingen i Nordsøen teknisk og teknologisk set går, som den går. De vandrette borer, vandinversionen og de vandrette produktionsbrønde har alt sammen ført til, at vi har et overskud med hensyn til selvforsyning med naturgas og med olie, og det er der ingen der kan beklage, da det i allerhøjeste grad er medvirkende til, at vi har det markante overskud på betalingsbalancen, som vi har i øjeblikket. Havde vi ikke den selvforsyning, ville tallene på betalingsbalancen se ganske anderledes ud.

Vi må også sådan historisk notere, at der ikke har været tilslutning til et statsligt selskab, der var tilstrækkelig aktivt til at kunne hamle op med A. P. Møller. Det er ikke noget, Fremskridtspartiet beklager, men sådan har det været, og derfor har hele øvelsen drejet sig om at få de bedst mulige forhold for samfundet, når man gav udbudstilladelser og opstillede de økonomiske betingelser.

I øjeblikket er forholdet det, at vi har lave oliepriser, og det svækker givetvis interessen for at efterforske i Nordsøen, og ministeren var selv inde på, at der nu for mange olieselskaber åbner sig gigantiske muligheder i de gamle Warszawapagtlande, ikke mindst i Sovjetunionen. Der er nok nogle, for hvem det er mere tillokkende at få et felt i Vestsibirien end at få et felt i Nordsøen, ikke mindst når man må regne med, at de betingelser, der lige nu opstilles fra russisk side, hvor landet så at sige ligger ned, nok ikke er de allerskrappeste. Så interessen er lav både på grund af oliepriserne og i allerhøjeste grad på grund af, at verden i den grad har ændret sig.

Vores holdning til EF er klar. Vi mener, at det i den sidste ende må være det danske Fol-

keting og Danmark, der bestemmer med hensyn til tilladelser og udbudsvilkår. Vi vil følge koncessionsdirektivet meget nøje, og det er da klart, at der her ligger et problem for tilhængerne af EF-unionen. Det er meget godt at fremføre det standpunkt, at Danmark skal bestemme selv med hensyn til tilladelser og udbudsvilkår, men det er ikke i EF-unionens ånd, og man er altså i noget af et dilemma, hvis man stiller fuldstændig håndfaste betingelser med hensyn til nationale rettigheder.

Men én ting er gennemsigtigheden, som vi bestemt ikke har noget imod, specielt ikke hvis der bliver mere offentlighed om disse ting, noget andet er, om man kan stille nationale selskaber mere gunstigt i en tilladelsessituation, og det er to forskellige ting. Da vi havde den sidste udbudsrunde, var SF modstander af at give Danop en særlig status, fordi vi ikke mente, at selskabet på det tidspunkt havde kvalitet til at kunne leve op til forpligtelserne i Nordsøen. Vi var i hvert fald ikke overbevist om det efter de møder, vi havde inden, og det var begrundelsen for, at vi afveg fra folketingsflertallet i den sag. Så når vi stiller det krav, at det danske Folketing skal være den sidste godkendelsesinstans, er det altså ikke ensbetydende med, at vi er modstandere af en internationalisering på området, men beslutningsretten ligger nu bedre her end i EF-hovedkvarteret, også ud fra den betragtning, at det langtfra er sikkert, at de kriterier, der opstilles fra EF's side på dette som på de øvrige punkter på energipolitikens område, vil føre til en grønnere og mere økonomisk rationel energipolitik, men det er så en helt anden sag.

Vores holdning til dagsordenen er indlysende. Det har ikke noget formål at genoptage forhandlingerne, heller ikke hvis man er tilhænger af, at A. P. Møller skal have tilladelsen, for der vil krystallklart igen være det samme flertal, og det ville så blive forhandlinger, der ikke førte til noget som helst, når det samme flertal, som manifesterede sig for 3 måneder siden, stadig var der. Det er altså også spørgsmålet, om ministeren vil rode sig ud i en storm på dette område med hensyn til fortolkningen af sine og Energiudvalgets rettigheder, med hensyn til undergrundslovens fortolkning og med hensyn til flertal og mindretal i Folketinget, og det har ministeren klogeligt ikke gjort, men ud over, at der ikke er nogen ansøgning – som A.

[Riishøj]

P. Møller selvfølgelig hurtigt kunne producere, hvis de ville – betragter vi en åbning af forhandlingerne som formålsløs, og derfor stemmer vi imod dagsordenen.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Når hr. Riishøj diskuterer, hvorfor man overhovedet skal genoptage disse forhandlinger, når der, som hr. Riishøj påstår, er den samme politiske situation i dag, som der var, da ansøgningen blev trukket tilbage, må jeg minde hr. Riishøj om, at det altså ikke kræver nogen særlige forudsætninger at begå en dumhed, men, som vi har et godt ordsprog der siger, det kræver til gengæld en stor mand at erkende, at man har begået en dumhed, og vi havde særlig på grund af tidsforskydningen frem til forespørgslen i dag håbet, at de, der begik dumheden, var store nok til at gå herop og sige: O.k., vi trådte i nældeerne, lad os få det gjort godt igen, lad os få genoptaget forhandlingerne. Hvis al politik gik ud på, at man låste sig fast, når man én gang havde taget et standpunkt, ville vi få et fuldstændig statisk samfund. Vi havde håbet, at der var lidt dynamik og dynamit i nogle af Folketingets partier, så man var klar til at genoptage forhandlingerne. Jeg er helt enig i hr. Riishøjs vurdering, at om der er en ansøgning eller ej, kun er et spørgsmål om, hvor lang tid det tager for en telefax at køre et stykke A4-papir ud, så det er kun et teknisk problem. Det, vi skal tage stilling til i dag, er den politiske side af sagen, og dér har det så indtil videre vist sig, at der ikke er partier i Folketinget, der er store nok til at erkende, at de begik en fejl, da man sendte den absurde tilladelse.

(Kort bemærkning).

Riishøj (SF):

Det er klart, at vi ikke skal begå dumheder i Folketinget, men jeg vil godt spørge hr. Kim Behnke, hvad der er kommet af nye oplysninger.

For 3 måneder siden stod vi over for hinanden. Vi havde en argumentation, og hr. Kim Behnke havde en anden argumentation, men hvis man skal ændre et standpunkt, må der komme nogle nye oplysninger, som ændrer argumentationen, og derfor vil jeg spørge, om

der er kommet noget nyt i sagen i forhold til for 3 måneder siden, hvor vi kendte argumentationerne for og imod.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Helt konkret skete der det, at A. P. Møller trak sin ansøgning tilbage. Noget andet er så, at når enkeltpolitikere eller partier i Folketinget træffer en her og nu-afgørelse, kunne det godt være, at f.eks. en hr. Poul Nielson havde haft lejlighed til at diskutere med sine partikolleger i Esbjerg Byråd og andre steder, som f.eks. havde kunnet give hr. Poul Nielson det vink, at det, Socialdemokratiet gjorde på det tidspunkt, ikke var særlig klogt, eller sagt på en anden måde: at græsrodderne burde have haft en chance for at øve indflydelse på de partier, som tydeligvis har begået en politisk dumhed i form af at give tilladelsen på så skrappe betingelser, at ansøgeren simpelt hen valgte at trække sig.

Så to ting kunne befordre en ændret politisk situation i dag, dels at ansøgeren reagerede, som ansøgeren gjorde, og dels at græsrodderne havde fået en chance for at påvirke betonsocialisterne i den socialdemokratiske gruppe.

Duetoft (CD):

Jeg vil gerne starte med at takke ministeren for oplægget til denne debat. Sandheden er, at hvis den havde fundet sted for halvanden måned siden, havde den nok været noget mere dramatisk, end den er i dag, for da var følelserne på fuld fremmarch, og der var kamp til stregen. Men det kunne jo godt være, vi i virkeligheden kunne få en næsten lige så dramatisk debat ud af det i dag, hvis vi ville.

Til min store forbløffelse fik hr. Riishøj drejet debatten hen til at være en debat om EF-unionen. Det kan vi godt tage, men jeg er ikke sikker på, at formanden vil acceptere ret meget i den retning.

Jeg forstår overhovedet ikke SF's grundsynspunkt: at den diskussion omkring nogle direktiver på dette område skulle give unions-tilhængere problemer. For det første er det et led i det indre marked, så diskussionen vil rent faktisk komme, hvad enten Unionen kommer eller ikke kommer. For det andet gør hr. Riishøj sig skyldig i en fundamental misforståelse omkring EF-unionen. Der er ingen unionstil-

[Duetoff]

hængere i Danmark, der tror, at hvis Unionen bliver gennemført, får Danmark altid 100 pct. sin vilje. Det er ikke en grund til at gå imod en union, at vi ikke får vores vilje 100 pct. Vi nedlægger jo heller ikke Folketinget, fordi nogle stemmer imod os herinde. Det er en underlig diskussion. Men jeg vil sige til hr. Riishøj, at den har intet med unionsdiskussionen at gøre, for den handler altså om det indre marked.

For så vidt angår debatten her i dag er det selvfølgelig en glæde – som alle ordførere indtil nu også har sagt – at vi er blevet selvforsynende. Vi har en tak at rette specielt til A. P. Møller, fordi det var dem, der, på et tidspunkt hvor alle grinede ad dem, rent faktisk turde gå i gang med det projekt ude i Nordsøen. At de så i dag tjener nogle penge på det derude, synes jeg er helt i orden; de tog en risiko, og de gjorde noget, som ingen andre turde gøre.

Jeg synes, det er dejligt at se, som det er anført i redegørelsen, at fundene, mulighederne i Nordsøen, er disse 22 og 17 pct. større bl.a. på grund af den nye teknologi. Dér må vi så igen sige, at vi har DUC at takke for en stor del af det, måske endda det hele, fordi det bl.a. er dem, der via de vandrette borer osv. og udviklingen af den teknologi har gjort det muligt at udnytte nogle fund, som ikke ville have været kommercielle for bare ganske få år siden.

Jeg har bemærket, at man stadig væk er i den situation, at der specielt er muligheder i Centralgraven, mens de øvrige områder af vores undergrund har nogle problemer. Man kan håbe på, at udviklingen af ny teknologi i længden vil medføre, at der kommer fund andre steder, som vil kunne udnyttes. Og det er vel det håb, vi har, så vore ressourcer i virkeligheden kan udvides i takt med, at den nye teknologi vinder frem.

Det er en af grundene til, at nogle af os var så kede af den sag omkring rørledningen i Nordsøen og A. P. Møller. Ét var, at det kostede arbejdspladser, der var mulige – nogle af dem skulle fremrykkes, og nogle af dem ville være reelt nye – men det andet var jo, at en ny teknologi ikke fik sin chance.

Når det nu er industri- og energiministerens område, kan jeg ikke helt forstå, at energiministeren kunne handle, som energiministeren gjorde, hvis hun havde taget den anden kasket på. Så vidt jeg ved, har industriministeren den ene gang efter den anden understreget, at me-

get af vores eksport af teknologi baserer sig på, at vi selv har benyttet den i Danmark og dermed bevist, at den har været effektiv, hvorefter vi har kunnet udbrede viden om den og dermed eksportere vores knowhow.

Men det gælder åbenbart ikke her. Det var tilsyneladende ikke så vigtigt, at man fik afprøvet noget nyt. I hvert fald gav man op over for nogle ideologiske argumenter, for det er jo det, der er sandheden i det. Uanset hvad hr. Poul Nielson, som jeg har stor respekt for, siger, er det den gamle socialdemokratiske ideologi om, at staten skal eje ledningerne og staten skal bare det hele. Det er i virkeligheden det gode gamle slagsmål fra år tilbage, der fortsat kører: at det ville være ulykkeligt, om et privat firma og specielt DUC kom til at eje disse ledninger. Det er en ideologisk holdning, og det må man jo acceptere. Men det er synd, at de ideologiske faner i denne sag er kommet til at spænde ben for nogle udmærkede fremskridt.

Og jeg vil gerne benytte lejligheden i dag til at sige, at jeg har været ked af de meget personlige angreb, der har været omkring dobbeltjob og alle disse ting i denne debat. Jeg mener, det er unfair. Jeg vil gerne sige, at jeg ikke på noget tidspunkt, hverken i den tid, hvor jeg var formand for Det Energipolitiske Udvalg, eller senere, har været ude for, at jeg kunne mistænke hr. Poul Nielson eller andre for at have dobbeltposter, som indvirkede på deres politiske holdninger. Den melding vil jeg gerne have lov at give her i dag.

Jeg er lidt bekymret over fremtiden – forstået på den måde, at jeg er bange for, at sagen omkring rørledningen i Nordsøen kan ende med en handlingslammelse hos energiministeren.

Jeg er tilfreds med, at ministeren siger, at vi fremover får se, hvad der sker med de enkelte godkendelser osv., men jeg mener nok, at ministeren her har lagt op til, at partierne bag undergrundsloven – eller måske en snævrere kreds – i fremtiden med fuld ret kan komme og sige, at nu skal den godkendelse og den godkendelse og den godkendelse og den godkendelse også forelægges os, således at ministeren rent faktisk ikke kan handle. Det mener jeg ikke er nogen særlig god udvikling.

I den forbindelse vil jeg gerne sige til hr. Riishøj, at en af de nye ting – som også hr. Kim Behnke nævnte – er netop, at A. P. Møller trak

[Duetoft]

ansøgningen tilbage. Jeg husker godt, at det var et bluffspil fra begge sider. Det var et spil, hvor man i nogle forhandlinger fra begge sider forsøgte at komme bedst muligt ud af det. Og staten spillede selvfølgelig på at stå fast og så se, hvor langt A. P. Møller ville strække sig. Og naturligvis har man gjort det modsatte på Esplanaden. Det er da logisk; sådan er forhandlinger jo. Men når forhandlingerne så falder på gulvet og man faktisk ikke vinder sit bluffspil, var det måske en overvejelse værd at sige: Okay, det var vel ikke helt meningen, at det ikke skulle blive til noget som helst. Så var der vel god grund til at tage sagen op på ny.

Det er den måde, forhandlinger foregår på. Alle de forventninger, som jeg i sin tid mødte under forhandlingerne før den endelige afgørelse, gik netop på: De tør jo faktisk ikke trække det tilbage; nej, det gør de nok ikke, for de har også deres interesser. Når vi så rent faktisk ser, at de gør det, var det måske værd at overveje, om man skulle ændre tingene.

Men jeg erkender da også, at udviklingen har været sådan, at nye forhandlinger næppe vil føre til noget resultat. Vi må nok erkende, at der her i Folketinget stadig væk er så meget ideologi omkring denne sag, at det blot ville være at gøre A. P. Møller til grin, og det ønsker jeg bestemt ikke. Jeg synes, at både hans firma og personen selv er så velrenommerede, at de ikke skal bringes i den situation, at vi herfra spiller op til noget med en vare, vi ikke kan levere.

For så vidt angår den foreslåede dagsorden går jeg ud fra, at vi vil undlade at stemme. Vi skal have det op i gruppen på tirsdag, og jeg går ud fra, at når vi når til afstemningen på tirsdag, undlader vi at stemme til Fremskridtspartiets dagsorden.

Vi er principielt enige i, at man burde have løst denne sag, og er der to, der har kørt sammen i denne her sag, er det Fremskridtspartiet og CD, og det er jeg glad for. Men vi mener faktisk, det ville være at bringe A. P. Møller i en trist situation, hvis vi spiller op på denne måde.

Det, der måske på lang sigt er det værste ved det her, er, at det er med til at skabe usikkerhed for nye koncessionshavere, der måtte komme til i årenes løb. Det er rigtigt, at vi er nødt til at have en fjerde udbudsrunde, og det er rigtigt, at vi er nødt til at ændre nogle af

betingelserne – det er jeg enig med ministeren i. Men jeg kan godt forestille mig firmaer, der siger: Nej, med den behandling, A. P. Møller har fået i denne sag, vil vi ikke investere i Nordsøen, for vi ved, at vi måske aldrig kan få lov til at udbygge sådan, som vi gerne ville. Det er den psykologiske effekt af denne sag, der måske i virkeligheden er den værste side af det, og som kan skade Danmark som stat meget, meget langt frem.

Jeg glæder mig meget over, at det i redegørelsen om undergrunden anføres, at sikkerhedsforholdene er blevet så gode, som de er. Der er jo meldinger om, at både miljøet og arbejds miljøet er blevet endnu bedre, end det var i forvejen, således at vi ligger helt i top. Det synes jeg vi skal rose operatørerne for.

Jeg har nævnt det med Unionen og EF-direktivet. Vi vil bestemt gerne følge den sag både i Markedsudvalget og Energiudvalget og hjælpe regeringen til at få et mandat, der kan løse problemerne på en fornuftig måde. Men jeg må igen anfægte hr. Riishøjs indblanding af Unionen.

Hr. Kim Behnke har fuldstændig ret i, at vi på et eller andet tidspunkt er nødt til at diskutere, hvad vi skal gøre bagefter. Men det er en energiplatformdiskussion. Det er ikke noget, der hører hjemme i debatten her i dag; det hører hjemme i den generelle energidebat. Hvad gør vi, når ressourcerne i Nordsøen om en årrække løber ud? Det er naturligvis en debat, vi er nødt til at have forholdsvis hurtigt. Den debat hører sammen med Energiplan 2000 og dens efterfølger, så jeg går ud fra, at ministeren kommer med et bud på et tidspunkt. Men vi kan ikke køre til den sidste dag og så sige: Halleluja, nu gik det lige så godt, men hvad gør vi så? Selvfølgelig er man nødt til at gøre et eller andet.

Afsluttende vil jeg sige, at jeg synes, det her var et trist kapitel i dansk energipolitik historie. Vi kan ikke gøre meget ved det nu, men jeg håber, nogle har lært noget om, at de store, ideologiske faner faktisk godt kan skade nogle mennesker på gulvet, som gerne vil have et job, og som gerne vil have noget fornuftigt ud af det danske samfund.

(Kort bemærkning).

Riishøj (SF):

Jeg skal give hr. Duetoft ret i, at spørgsmålet

[Riishøj]

om EF-direktivet ikke har noget med Maastrichtaftalen at gøre. Det er ikke Maastrichtaftalen, det er jo proceduren fra 1986 og frem. Men det er en del af EF-unionen, at nationalstaterne overgiver suveræniteten til EF-systemet. Og et EF-direktiv, som nu er på vej, og som fratager Danmark bestemmelsesretten med hensyn til udbudsvilkårene, er naturligvis et skridt frem mod en union, uanset at det ikke er en del af Maastrichtaftalen. Der er mange andre ting i hele EF's historie, Romtraktaten, afstemningen i 1986, der alt sammen peger i retning af en EF-union i sidste instans.

Det er ikke – for at gentage det – en del af Maastrichtaftalen, men en afgivelse af suveræniteten er naturligvis et skridt hen imod en union, og det ser hr. Duetoft jo på med velvilje og er glad for. Men hr. Duetoft må dog betragte det, at Danmark afgiver suveræniteten på det område som et skridt hen imod en union.

Det med, at ansøgningen blev trukket tilbage, fik vi i sin tid at vide et par dage efter, men det ændrer ikke ved selve afgørelsen, og det var måske den fornuftigste udgang på den sag.

(Kort bemærkning).

Duetoft (CD):

Det er helt dejligt at komme tilbage til Folketinget og slappe lidt af i en energidebat, for i øjeblikket går det på de høje nagler rundt omkring i landet med EF-møder. Derfor er jeg også rimelig vænnet til modstandernes forvrøvede argumentation, og den fortsætter åbenbart her i folketingssalen.

Jeg vil godt med formandens tilladelse spørge hr. Riishøj, selv om det ikke er en EF-debat: På hvilket område vil disse direktiver blive presset igennem af EF-unionen? Hvad enten vi siger ja til Unionen eller nej til Unionen, er disse direktiver et led i det indre marked, der er vedtaget af den danske befolkning i 1986.

Jeg vil gerne spørge hr. Riishøj, hvorfor man putter alle disse ting ind i EF-debatten også på energiområdet, som ikke har noget som helst med Unionen at gøre. På et eller andet tidspunkt må det vel gå op også for SF, at der er en adskillelse mellem det, der foregik i 1986, og som den danske befolkning sagde ja til, og det, der skal foregå nu, og som den danske befolkning skal tage stilling til den 2. juni. Så lad være med at blande alle de ting ind i unionsdiskussionen, som ikke har et suk med den diskussion at gøre.

(Kort bemærkning).

Poul Nielson (S):

Hr. Duetoft har ret i den diskussion.

Jeg tager ordet for at kommentere det, hr. Duetoft sagde om, at afslutningen på rørlednings sagen kunne skabe usikkerhed hos nye selskaber i forbindelse med en fjerde runde osv. Jeg mener, at andre selskaber, som kigger på Danmark, nok ville have betragtet det som helt urealistisk nogen sinde at skulle komme i en situation, hvor de kunne sidde som operatører på et rørledningssystem, som i øvrigt skulle fungere som infrastruktur for andre, i det omfang og på de vilkår, der her ville have været tale om – og også var tale om i øvrigt – i den tilladelse, der rent faktisk blev givet. Jeg tror, at andre selskaber ville have betragtet den tilladelse, der blev givet fra regeringens side med tilslutning fra os, som en særdeles glimrende sag at have i hånden. Så sådan tror jeg ikke at det er.

Det afgørende er, om selskaberne har tillid til, at der er lige konkurrencevilkår, at man ikke absolut skal i lommen på en af de andre, der er i gang derude, og gennem deres system få pålagt et eller andet forretningsmæssigt operationelt handicap. Det er det, der er hovedproblemet.

Man kunne snarere sige, at den særstilling, der ville have været tale om, hvis tilladelsen ikke havde fået den udformning, den rent faktisk fik, ville udgøre et problem, når andre så på området, for da ville der være en særlig fortrinsstilling, og det var kun den særlige fortrinsstilling, der blev modificeret i den tilladelse, der blev givet.

(Kort bemærkning).

Riishøj (SF):

Jeg forstår ikke, hvorfor hr. Duetoft går herop nu, for det, jeg sagde før, var, at jeg opfatter det, at man overgår til en union, således, at man afgiver mere og mere suveræniteten.

Jeg sagde også, at det ikke er en del af Maastrichtaftalen; det var en del af den afstemning, vi havde i 1986, som naturligvis også indebar et snævrere og snævrere samarbejde og et skridt hen imod en union, som så videreføres i forbindelse med Maastrichtaftalen.

Det var det, jeg sagde, og det mener jeg egentlig ikke er i uoverensstemmelse med det,

[Riishøj]

som hr. Duetoft siger. Det, at man afgiver suveræniteten, er naturligvis et skridt frem imod en union, men den sag var bare klaret før Maas-trichtaftalen.

(Kort bemærkning).

Duetoft (CD):

Jeg vil sige til hr. Riishøj, at det, jeg opponerer mod, er ikke, at Danmark afgiver suveræniteten, for det gør vi naturligvis – det besluttede vi i 1986 – det, jeg opponerer mod, er, at SF hiver alle mulige direktiver ind i unionsdebatten, som ikke har noget med Unionen at gøre.

Det er urimeligt at angribe den kommende union, fordi der er nogle direktiver i forbindelse med det indre marked, som man i SF måske er uenige i. Hvad i alverden skal de hives ind i unionsdebatten for? Hvad skal de bruges som et argument imod Unionen for? De har ikke noget med den union at gøre.

Det, jeg gerne vil fastholde, er, at hvad enten vi siger ja eller nej til den union den 2. juni, er disse direktiver og diskussionen omkring dem nøjagtig den samme, så derfor er det urimeligt at hive det ind som et argument omkring unionsdiskussionen.

Tak til hr. Poul Nielson, fordi hr. Poul Nielson gav mig ret på det punkt.

Så vil jeg i øvrigt bede hr. Poul Nielson bekræfte, at rørledningen skulle overgå til staten vederlagsfrit sidst i 1990'erne, at det var staten, der efter den dato som ejer fastsatte de vilkår, andre end DUC skulle igennem rørledningen på, og at DUC også havde tilbudt at bygge en ekstra rørledning, således at der var kapacitet til andre operatører end DUC. Det vil jeg gerne bede om at få bekræftet.

Det er urimeligt over for A. P. Møller at fremstille det, som om A. P. Møller ønskede en monopolstilling på Nordsøen. De gjorde alt, hvad de kunne, for at åbne op for andre. Der står, så vidt jeg husker, i den forligsaftale, der blev indgået – uden at jeg kan den udenad, men jeg mener, at der står således – at i det omfang staten indgår aftale med andre operatører og andre koncessionshavere omkring levering af olie og gas, skulle man kunne lade det gå igennem ledningen i forhold til det, som planerne fra det offentlige var. Det er det offentlige, der fastsætter priserne, det er det offentlige, der fastsætter vilkårene for den ledning, når den er overgået til staten. Jeg vil ger-

ne bede hr. Poul Nielson bekræfte, at det faktisk var sådan.

Så kan vi have alle de andre diskussioner, men jeg synes ikke, at man skal skyde DUC og A. P. Møller noget i skoene, som rent faktisk er ukorrekt.

(Kort bemærkning).

Riishøj (SF):

Jeg vil blot sige, at det, at man realiserer det indre marked, er et skridt frem mod Unionen. Hvis man ikke har et indre marked, er vilkårene for at realisere en union jo ikke til stede. Men det er sådan en mærkværdig diskussion, for vi prøver at bruge det på forskellig vis, men en realisering af det indre marked er da selvfølgelig en nødvendig del af at skabe en union, som man kan være tilhænger af eller modstander af.

(Kort bemærkning).

Poul Nielson (S):

Ja, og det med det indre marked tog vi stilling til i 1986.

Til hr. Duetoft vil jeg sige, at det ikke er muligt her at gå ind i den diskussion, hr. Duetoft ønsker at jeg skal gå ind i. Jeg skal i al stilfærdighed minde om, at de dokumenter, der er grundlag for at kunne svare ordentligt på hr. Duetofts spørgsmål, fortsat er fortroligstemplede.

Det er også en kvittering til hr. Per Tærsebøl for at være omhyggelig også i denne omgang med, hvad man må og ikke må. Noget af det, man ikke må, er at referere til fortrolige dokumenter, så derfor kan jeg ikke hjælpe hr. Duetoft med andet, end at jeg tror, at mine synspunkter på alle detaljerne i sagen i forvejen er hr. Duetoft bekendte.

(Kort bemærkning).

Duetoft (CD):

Selvfølgelig er hr. Poul Nielsons synspunkter mig bekendte, men det var måske meget rart, om andre også blev gjort bekendte med dem, så de kunne se, hvor meget underligt der er i Socialdemokratiets holdning her.

Jeg vil blot sige til hr. Poul Nielson, at det dokument, jeg henviser til, ikke er fortroligt; det foreligger som et almindeligt stykke udvalgsrapport. Det er den aftale, der blev indgået

[Duetoft]

mellem regeringen og A. P. Møller 3 dage før nej, men som bl.a. Socialdemokratiet så sagde nej til, så det aldrig blev til noget. Der foreligger en forligsaftale, som er fuldt offentlig; den er ikke fortroligtstempelt. Ifølge den er det helt klart, at ledningen overgår til staten vedlagsfrit, og at det er staten, der fastsætter reglerne for betaling og reglerne for, hvordan man kommer igennem den ledning. Det er helt soleklart i et åbent stykke papir, som Socialdemokratiet har sagt nej til. Sådan er det bare, hr. Poul Nielson. Beklager.

Bilgrav-Nielsen (RV):

Det er ikke mit indtryk, at denne debat har været særlig fornyende for diskussionen om de emner, der er rejst debat om, og jeg skal derfor nøjes med at sige, at jeg kan tage ministerens redegørelse til efterretning, og meddele, at Det Radikale Venstre stemmer imod dagsordenen.

Lysholm Christensen (KRF):

Jeg vil gerne indlede med at sige tak til ministeren for besvarelsen. Det må være en sand fornøjelse at redegøre for en aktivitet og en investering, som har så positiv en indvirkning på Danmarks økonomi og betalingsbalancen.

Det er glædeligt, at Danmark i realiteten nu er selvforsynende med energi. Det er til gavn for vores økonomi, det giver forsyningssikkerhed, og det giver beskæftigelse. Men ikke nok med det, der gøres stadig nye fund, og ny teknik, bl.a. i form af vandrette brønde, muliggør en bedre udnyttelse af kendte forekomster. Der er endda tilmed begrundet håb om flere fund i den danske undergrund.

Hermed er jeg inde på spørgsmålet om en ny udbudsrunde. Jeg tror egentlig ikke, at det har været særlig meget med en ny udbudsrunde. Det er vel ikke så attraktivt i øjeblikket at give sig i kast med ny efterforskning netop i det danske område; der er andre områder, der vel er mere interessante i øjeblikket, og prisen er heller ikke så gunstig for nye store investeringer. Men det skal nok komme en dag.

Jeg mener også, at der i en debat som denne er grund til at anerkende A. P. Møllers store indsats ikke blot nu, men også og ikke mindst som pioner på området. Var efterforskningen i sin tid blevet lagt hen som en statsopgave, er det tvivlsomt, at vi var kommet bare en brøkdel af den vej, vi er kommet, altså i retning af

selvforsyning med energi. Så der er grund til at takke for det private initiativ, der er taget på området, og som stadig væk finder sted. Det sparer også staten for mange debatter og praktiske problemer i det daglige, for der er selvfølgelig problemer i udvindingen, men det bliver vi heldigvis ikke konfronteret med her, i hvert fald ikke ned i detaljerne, det klarer man rent privat.

Der er et spørgsmål, som har stået centralt i debatten i dag, nemlig spørgsmålet om multi-faseledningen. Jeg må tilslutte mig de ordførere, som i dag har udtrykt stor forundring over, at det ikke blev til noget med denne ledning. Vi undrer os over, at Socialdemokratiet havde råd til at sige nej til de arbejdspladser, der lå i dette her. Vi har ikke kunnet forstå, at det skulle være nødvendigt, at den sag skulle ende dér. Vi havde gerne set, at ledningen var blevet etableret; vi så ikke nogen problemer i den model, der var lagt op til.

Jeg skal blot til sidst nævne et par andre ting, som er lidt i periferien af selve forespørgslen. Det er spørgsmålet om arbejdsmiljøet. Jeg glæder mig over den redegørelse, vi har fået, og som viser, at der er en rimelig høj sikkerhed på disse farlige arbejdspladser. Vi håber altså, dette kan fortsætte, således at vi stadig væk kan pege på dette område som et sted, hvor vi har nogenlunde styr på sikkerheden.

Der er dog et område, som jeg mener der stadig væk er et problem med. Det er fiskernes problemer i forbindelse med de mange installationer. Jeg mener ikke, man har fundet en tilfredsstillende løsning på deres problemer, ikke blot det med, at de har fået indskrænket de områder, hvor de må operere, men også spørgsmålet om forskelligt affald, som man kan få i nettene. Det ligger naturligvis i periferien af forespørgslen, men jeg synes alligevel, at det må være rimeligt at nævne det i forbindelse med spørgsmålet om arbejdsmiljø.

For så vidt angår den af Fremskridtspartiet foreslåede dagsorden skal jeg blot meddele, at vi ikke kan støtte den.

Hermed sluttede forhandlingen.

Meddelelser fra formanden:**Første næstformand (Torben Lund):**

Der er ikke mere på dagsordenen.

[Første næstformand]

Medlemmer af Folketinget Ole Espersen (S) og Stavvad (S) har meddelt mig, at de ønsker til statsministeren at stille følgende:

Forespørgsel.

»Hvilke oplysninger kan regeringen give om konsekvenserne af og ansvaret for EF-Domstolens kendelse i ambisagen?«
(Forespørgsel nr. F 24).

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Udvalget for Forretningsordenen (26/3 92):

Udtræder: Torben Lund (S)

Nyt medl.: Lone Møller (S)

Udenrigsudvalget (1/4 92):

Udtræder: Ole Espersen (S)

Nyt medl.: Rosing (S)

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 7. april 1992 kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Med hensyn til de øvrige møder i den kommende uge skal jeg henvise til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 11.57
